

GKI GRENLANDSKOMMUNENES INNKJØPSENHET

Virksomhetsplan 2021

Anette Wessel Gerner
02.11.2020

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innledning.....	3
Sammendrag.....	3
Ressurser og budsjett.....	4
Arbeidsoppgaver.....	4
1. Gjennomføring av felles rammeavtaler	4
2. Bistand og rådgivning til kommunene.....	7
3. Kompetansebygging	8
4. Ehandel	9
5. Informasjonsarbeid	10
6. Kontraktsoppfølging.....	11
7. Rutiner og utvikling.....	11
Miljø og samfunnsansvar.....	12

INNLEDNING

Virksomhetsplanen redegjør for Grenlandskommunenes Innkjøpsenhets (GKI) prioriteringer og satsningsområder for 2021.

2021 vil bli et interessant år for GKI. Hovedfokuset til enheten vil fortsatt være gjennomføring av konkurranser, profesjonalisering av innkjøpsprosesser og kontraktsoppfølging. GKI ønsker å utnytte handlingsrommet innenfor lov og forskrifter om offentlige anskaffelser for å lage de beste avtalene i samarbeid med kommunene, samt kompetanseheving innenfor kommunenes satsningsområder som fokus på innovasjon og utvikling, reduksjon av klimafotavtrykk og kampen mot svart arbeid og sosial dumping. Det legges til rette for fortsatt godt samarbeid med andre innkjøpssamarbeid/kommuner som skal gi bredere fagmiljø og større muligheter til fellesgjennomføring av hensiktsmessige konkurranser. Ehandel vil også dette året få fokus, særlig oppstart av prosjekt for veien videre for ehandel.

GKI oppfordrer kommunene og deltakende selskaper/organisasjoner til å fortsette og melde inn behov for anskaffelser som foreligger i 2021 så tidlig som mulig. Det bedrer GKIs muligheter for å bruke avdelingens ressurser på best mulig måte. Samspillet med kommunene er essensielt for å sikre kommunene får nødvendig bistand og gode avtaler. For å sikre effektivitet og god fremdrift vil den foretrukne møteformen for kompetansegruppene, samarbeidsrådet og de årlige møtene med kommunalombudene være digital, uansett om vi har en Covid-19 situasjon eller ikke.

Forutsatt at Koronasituasjonen tillater det, planlegger GKI opplæring i bruk av konkurranse gjennomføringsverktøyet Tend Sign i 2021.

Korona- og bemanningssituasjonen på GKI kan forklare at noen av rammeavtalene som løper ut i 2020 ikke er fornyet. GKI vil derfor ha fokus på å komme ajour og vurderer at det er mulig å innhente etterslepet i 2021. Noen av prioriteringene og oppgavene fra Virksomhetsplan for 2020 er også gjentatt i dette dokumentet. Årsaken til dette er at enkelte planlagte oppgaver har blitt påbegynt i 2020, men arbeidet vil fortsette i 2021.

SAMMENDRAG

Gjennomføring av felles rammeavtaler vil fortsatt ha hovedfokus i GKIs daglige drift. I tillegg skal GKI være en ressurs for kommuner og deltakende selskaper/organisasjoner ved bistand og rådgiving i innkjøpsfaglige spørsmål. GKI har som mål å øke fokuset og kompetansen på offentlige anskaffelser generelt og GKIs avtaler spesielt blant kommunenes ansatte. Avdelingen ønsker derfor å bygge videre på det gode samarbeidet. Samtidig arbeider GKI med kontinuerlig forbedring av maler (ulike konkurransegrunnlag, generelle kontraktsvilkår, anskaffelsesprotokoll ol.) for å effektivisere og forbedre både GKIs og kommunenes anskaffelser og kontrakter og skape forutsigbarhet for leverandørene.

Arbeidet med revisjon av Skiensmodellen og anskaffelsesreglementet prioriteres i 2021. Dette er gode og nødvendige verktøy både for GKI og kommunene.

Ehandel vil også prege 2021. Målsetningen er en forbedret løsning for sluttbrukeren og en økning i antall ordre via ehandel for de rammeavtalene der det er hensiktsmessig. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer på ehandelsløsningen slik at det skal være foretrukket bestillingskanal for kommunenes bestillere. Grenlandskommunene starter i 2021 et prosjekt for å optimalisere bestillinger og øke bruken av ehandel i kommunene. Målet er bedre gevinstrealisering ved bestillinger gjennom bruk av ehandel.

RESSURSER OG BUDSJETT

GKI består pr. 01.01.2021 av 7 faste heltidsstillinger. Da 2 ansatte med lang erfaring og bred kompetanse avsluttet sitt arbeidsforhold høsten 2020 skal GKI i starten av 2021 ansette 2 nye personer. Daglig leder er ute i svangerskapspermisjon våren 2021 og det er dermed en stedfortreder som vil inneha stillingen første halvdel av året.

Netto budsjettramme (bidrag fra kommunene) vedtatt i styremøte 05.11.20 er på 7 313 000 kr. for 2021. GKI finansieres i all hovedsak av deltakerkommunene, ved en fordeling av kostnader basert på innbyggertall. Andre viktige inntektsposter er deltakerkontingent fra selskaper/organisasjoner tilknyttet innkjøpsenheten, fakturering av bistand til kommunene og bruk av GKIs aggregerte fondsmidler. Restbeløp på GKIs fond 01.01.2021 forventes å være ca. 1 750 819 kr. For øvrig vises det til GKIs budsjett for flere detaljer.

ARBEIDSOPPGAVER

Følgende arbeidsoppgaver vil bli prioritert i 2021:

1. Gjennomføring av felles rammeavtaler
2. Bistand og rådgivning til kommunene
3. Kompetansebygging
4. Ehandel
5. Informasjonsarbeid
6. Kontraktsoppfølging
7. Rutiner og utvikling

1. Gjennomføring av felles rammeavtaler

Gjennomføring av felles rammeavtaler vil fortsatt ha hovedfokus i GKIs daglige drift. Det er dette som er GKIs hovedoppgave.

De fleste av GKIs rammeavtaler har en avtaleperiode på 2 år, med mulighet for prolongering i 1 + 1 år. Et betydelig antall rammeavtaler har sin utløpsdato i 2021, men med mulighet for prolongering. Før eventuell prolongering foretas, gjør GKI og kompetansegruppen på den enkelte avtale en vurdering på om avtalen fungerer tilfredsstillende og om det er hensiktsmessig å forlenge den. Avtaler som ikke fungerer tilfredsstillende vil ikke bli prolongert og dermed konkurranseutsatt på nytt før endelig utløpsdato.

Nedenfor er avtaleområder i GKIs avtaleportefølje listet. Avtaler med endelig utløpsdato i 2021 er krysset av for å synliggjøre at disse vil gjennomføres i 2021. Avtaler med utløpsdato tidlig i 2022 er også merket på denne listen da anskaffelsesprosessene må påbegynnes i 2021 slik at ny avtale er på plass før den eksisterende avtalen utløper. Anskaffelsesprosesser er tidkrevende slik at det er avgjørende å få begynt prosessen i god tid før utløpsdatoen.

Avtale	Startdato	Siste sluttdato	Kjøres 2021	Saksbehandler GKI	Merknader
Administrering av lisenser	Ny			Rune	Pågår
Advokattjenester	10.06.2020	10.06.2024		Rune	
Anleggsgartnertjenester	Ny		X	Bjørn	
Annonsering (TA, Varden, PD)	01.01.2020	31.12.2020	X	Roger	Årlige avtaler
Anskaffelsesprosesser	Ny			Bjørn	Pågår
Arbeidstøy og fottøy	04.10.2016	30.09.2020		Nina	Pågår

Arbeidstøy (kittel, bukse, kokketøy)	06.05.2019	05.05.2023		Nina	
Asfalt og asfaltlegging	02.05.2017	24.04.2021	X	Bjørn	
Brannalarmanlegg, nødlys og innbruddsalarm – årskontroll	02.05.2017	02.05.2021	X	Bjørn	
Brannslukkere og brannslanger – Kjøp og årskontroll	Ny			Bjørn	Pågår
Brukerstyrt personlig assistanse	17.09.2018	17.09.2023		Anette / Nina	
Bulkleveranser - Drivstoff, fyringsoljer	01.01.2015	31.12.2018		Bjørn	Pågår
Byggevarer og trelast	11.01.2016	10.01.2020		Bjørn	Pågår
Bøker og medier til Folkebibliotek	31.01.2020	30.01.2024		Roger	
Bøker - Trykte og digitale læremidler	30.04.2020	29.04.2024		Roger	
Datalinjer	01.11.2014	31.10.2020		Roger	Pågår
Dekk og dekkservice	01.06.2015	31.05.2019	X	Bjørn	Pågår
Digitalt samhandlings- og ressursstyringssystem	05.08.2020	04.08.2028		Nina	
Drift og forvaltning gatelys	01.08.2017	31.07.2021	X	Bjørn	
Drivstoffkort	01.01.2015	31.12.2018		Bjørn	Pågår
Elektrisk kraft	01.09.2018	01.09.2022		Rune	
Elektromateriell-rammeavtale for kjøp	01.10.2018	30.09.2022		Bjørn	
El-sykler	Ny		X	Nina	
Ferske brød og bakerverer til Porsgrunn, Skien og Bamble kommuner	01.12.2016	30.11.2020		Roger	
Finansiell leie av IT-utstyr - Skien og Bamble kommuner	30.04.2018	29.04.2022	X	Rune	
Forming-, leke- og pedagogisk materiell	15.10.2018	14.10.2022		Roger	
Forsikring-meglertjenester	01.04.2019	01.04.2023		Bjørn	
Gass og leie av flasker	01.09.2020	02.09.2024		Roger	
Grafisk design	Ny			Roger	Pågår
Hovedbankavtaler	01.04.2019	31.03.2023		Rune	
Håndverkertjenester - Elektroarbeider sterkstrøm med tilhørende materiell	01.06.2020	31.05.2024		Bjørn	
Håndverkertjenester - Elektroarbeider svakstrøm med tilhørende materiell	01.06.2020	31.05.2024		Bjørn	
Håndverkertjenester - Glassmester	02.07.2018	02.07.2022		Bjørn	
Håndverkertjenester - Maling, gulvlegging og tapetsering	25.06.2018	25.06.2022		Bjørn	
Håndverkertjenester - Rørlegger	01.09.2017	31.08.2021	X	Bjørn	
Håndverkertjenester - Tømrer	11.06.2018	11.06.2022		Bjørn	
IKT – utstyr	03.06.2017	01.06.2021	X	Rune	
IP-telefonapparater	Ny			Roger	
Kaffemaskiner	Ny			Rune	
Katalogverktøy ehandel	15.08.2018	14.08.2022		Roger	

Kjemikalier	04.11.2013	03.11.2017		Bjørn	Pågår
Konkurransgjennomføringsverktøy (KGV)	22.06.2018	21.06.2026		Rune	
Kjøkkenredskaper og servise	12.02.2019	11.02.2023		Nina	
Kontorrekvisita og fritt skolemateriell	05.03.2018	05.03.2022	X	Roger	
Kontroll og reparasjon av elektromedisinsk utstyr	01.07.2020	30.06.2024		Nina	
Oppfølging og kontroll i offentlige kontrakter	19.11.2019	18.11.2023		Oslo kommune	Kommunene deltar på avtale administrert av Oslo kommune.
Legemidler og Multidose	01.01.2020	31.12.2024		Nina	
Lyskilder	24.05.2016	23.05.2020	X	Bjørn	Pågår
Maling, beis, tapet og malerekvisita	02.03.2016	01.03.2020		Bjørn	Pågår
Matvarer	01.04.2019	01.11.2020		Rune	Pågår
Medisinske forbruksvarer	31.05.2016	31.05.2020		Nina	Pågår
MDM (Mobile Device Management System)	15.12.2016	15.12.2021	X	Roger	
Mobiltelefoner	13.01.2012	31.10.2016		Roger	Pågår
Multifunksjonsmaskiner	01.07.2020	01.07.2024		Roger	Pågår
Møbler og inventar	01.07.2017	30.06.2021	X	Nina	
Oljer og smørefett	01.01.2015	31.12.2018	X	Bjørn	Pågår
Operasjonell leasing biler	17.06.2016	30.06.2020	X	Bjørn	
Papir-, plast- og renholdsprodukter	02.05.2016	30.04.2020	X	Roger	Pågår
Prefabrikkerte betongprodukter til kommunaltekniske anlegg	01.10.2020	01.10.2024		Bjørn	
Rådgivertjenester – kommunalteknikk	27.02.2017	27.02.2021	X	Rune	Pågår
Rådgivertjenester - VVS	23.01.2017	22.01.2021	X	Rune	Pågår
Rådgivertjenester - Areal- og samfunnsplanlegging	13.11.2017	13.11.2021	X	Rune	
Rådgivertjenester - brannteknikk	29.01.2018	28.01.2022	X	Rune	Pågår
Rådgivertjenester - byggtknikk	14.03.2018	13.03.2022	X	Rune	
Rådgivertjenester - elektroteknikk	14.03.2018	13.03.2022	X	Rune	
Rådgivertjenester - Finansielle (Aktiva og passiva)	01.09.2017	31.08.2021	X	Rune	
Rådgivertjenester - geoteknikk	15.08.2016	14.05.2020		Rune	Pågår
Rådgivertjenester - prosjektledelse	14.03.2018	13.03.2022	X	Rune	
Rådgivertjenester byggeledelse	02.01.2017	02.01.2021	X	Rune	Pågår
Skadedyrbekjempelse	15.01.2016	14.02.2020		Rune	Pågår
Skilt og skiltmateriell	01.12.2016	11.11.2020		Bjørn	Pågår
Telefoni og mobiltrafikk	22.04.2016	30.04.2020		Roger	Pågår
Digital trykkesikkerhetsteknologi for hjemmeboende	01.11.2018	01.11.2026		Anette / Nina	
Digitale samhandlingstavler	01.08.2020	31.07.2028		Anette / Nina	

Trykksaker og konvolutter med påtrykk	01.01.2016	31.12.2019		Roger	Pågår
Trykkslanger og slangearmatur med tilbehør	24.09.2018	23.09.2022		Roger	
Utelekeapparater (kjøp og kontroll)	Ny			Roger	Pågår
VA- og VVS produkter	02.10.2017	01.10.2021	X	Bjørn	Pågår
Vaskeritjenester til Siljan og Kragerø kommune	15.10.2019	14.10.2023		Nina	
Vedlikehold og oppgradering av bruer, kaier og støttekonstruksjoner	25.03.2019	24.03.2023		Rune	
Vegoppmerking	02.05.2018	01.05.2022	X	Bjørn	
Ventilasjonsanlegg – Installasjon og vedlikehold	Ny			Bjørn	Pågår
Verktøy og verneutstyr	08.02.2016	07.02.2020		Bjørn	Pågår
Vikartjenester – oppvekst	11.05.2020	11.05.2024		Rune	
Vikartjenester innen helse og omsorg	01.07.2019	30.06.2023		Anette/Nina	

Trenden de siste årene er et større behov for bistand fra alle kommunalområdene. GKI skal i så stor grad som mulig oppfylle disse ønskene. Spesielt de konkurransene der flere kommuner deltar blir prioritert.

GKI presiserer viktigheten av så tidlig kontakt som mulig ved en eventuell prosess som skal gjennomføres med bistand fra GKI. Avdelingen opplever at antall henvendelser er økende og forsøker dermed å tilrettelegge kapasiteten slik at det skal være noe rom for å ta bistandsoppdrag som blir forespurt i løpet av 2021. GKI ønsker så langt det lar seg gjøre prøve å imøtekomme kommunenes behov.

GKI vil i samarbeid med kommunene vurdere om enkelte anskaffelser kan gjennomføres i fellesskap med andre innkjøpssamarbeid, deriblant Vestfold Offentlige Innkjøpssamarbeid (VOIS). Også det nye innkjøpssamarbeidet i Midt- og Vest-Telemark er en naturlig samarbeidspartner på enkelte rammeavtaler. Konkurranser vurderes gjennomført i samarbeid med andre der det anses hensiktsmessig for Grenlandskommunene.

2. Bistand og rådgivning til kommunene

Enkeltanskaffelser skal i utgangspunktet gjennomføres av den enkelte kommune, men GKI vil i 2021 så langt det lar seg gjøre legge til rette for nødvendig rådgivning og bistand i innkjøpsfaglige spørsmål. GKI bistår i anskaffelsesprosesser ved behov hvis avdelingen har kapasitet. Det er dermed viktig at alle behov for bistand/rådgivning meldes så tidlig som mulig slik at GKI har større mulighet til å prioritere. GKIs målsetning er å bistå i så mange anskaffelser som mulig.

Følgende anskaffelser med behov for bistand er meldt inn til GKI og vil bli prioritert 2021:

- Anskaffelse av nytt sak/arkivsystem for alle Grenlandskommunene. Arbeidet påbegynnes i 2020 – Rune
- kostdatatystem for Skien, Bamble og Porsgrunn eventuelt flere kommuner. De må spørres om behov.
- Fagsystem kjøkken

Trenden er at kommunene har flere og flere anskaffelser der det etterspørres bistand fra GKI. Dette forventes også å være tilfelle i 2021. GKI vil så langt det lar seg gjøre med eksisterende ressurser bistå kommunene og de deltakende selskaper/organisasjoner.

Digitalisering i Grenland har stadig behov for mer bistand til å gjennomføre anskaffelsesprosesser. Disse anskaffelsene kan gjelde alle/flere av kommunene. Av erfaring vil slike prosesser i mange tilfeller kreve mye ressurser over lang tid, både fra kommunene og GKI. GKI ønsker å bistå med det innkjøpsfaglige i slike prosesser, men anser rollen som prosjektleder for disse prosjektene som for ressurskrevende til at GKI kan påta seg oppgavene med dagens ressurser uten at det vil gå utover evnen til å bistå kommunene med rammeavtaler og enkeltanskaffelser ved behov.

GKI har de siste årene opplevd betydelig pågang fra kommunene for bistand ved enkeltanskaffelser. I mange tilfeller gjelder dette små oppdrag hvor oppgavene hovedsakelig består av kvalitetssikring av dokumenter og kunngjøring av konkurranser. Det er også i perioder en del forespørsler om mer omfattende bistand hvor ressursbruken fra GKI kan bli betydelig. Bistand ved enkeltanskaffelser faktureres for å få til en mer rettferdig fordeling av GKIs ressurser mellom kommunene og de enkelte enhetene.

GKIs styre vedtok 19.10.2018 en fakturamodell for bistandsoppdrag. Modellen skaper større forutsigbarhet for kommunene/enhetene og GKI, og fører til mindre arbeid med administrering. GKI fakturerer dermed bistand etter følgende modell:

Enkeltanskaffelser skal i utgangspunktet gjennomføres av den enkelte kommune, men GKI vil legge til rette for nødvendig rådgiving og bistand i innkjøpsfaglige spørsmål.

Fra 19.10.2018 har GKIs styre vedtatt at for bistand til mindre enn 3 kommuner skal tidsbruk over 1 time faktureres. Timepris er 800 kr.

Dersom kommunen(e) ønsker at GKI bistår i innkjøpsfaglige spørsmål gjennom hele anskaffelsesprosessen, faktureres fast sats på 30 000 kr.

Hensikten med fakturering av bistand er å få en mer rettferdig fordeling av ressursene i GKI mellom kommunene.

Det er krav om bruk av elektronisk kommunikasjon for konkurranser i del II (nasjonale kunngjøringer) og del III (EØS-kunngjøringer) for alle kommuner. GKI og kommunene benytter Visma TendSign som KGV og KAV. GKI vil også kunne bistå med kunngjøringer via Visma TendSign dersom kommunene eller de deltakende selskapene/organisasjonene har behov for dette. Da systemet fortsatt er relativt nytt i kommunene, forventer GKI også i 2021 noen flere henvendelser til avdelingen som følge av behov for bistand til kunngjøring eller spørsmål vedrørende bruk av systemet.

3. Kompetansebygging

GKI fokuserer på kompetanseheving både internt på avdelingen og blant kommunenes ansatte. Dette gjelder særlig knyttet til lov og forskrifter om offentlige anskaffelser, bestillingsrutiner i den enkelte kommune og GKIs avtaleportefølje og avtalekatalog. Det kan også bli behov for flere kurs for kommunene i det elektroniske konkurransegjennomføringsverktøyet Visma TendSign. Dette for å sørge for at alle som skal bruke systemet har nok kompetanse til å benytte seg av det. Opplæring av enkeltpersoner eller til mindre grupper vil også gjennomføres ved behov.

Generelt har GKI gode erfaringer med å arrangere felles kurs i Grenland innenfor aktuelle innkjøpsfaglige temaer, hvor eksterne kursholdere leies inn. Dette er et godt bidrag til å opprettholde tilfredsstillende kompetanse på innkjøpsfaget både i kommunene, deltakende selskaper/organisasjoner og internt i GKI. GKI vil også i 2021 tilby kurs arrangert av eksterne på ulike relevante tema innen innkjøp. Flere av kommunene har ytret ønske om kurs med fokus på miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Målet er at GKI og kommunene øker sin kompetanse innen bærekraftige innkjøp slik at livsyklus-kostnader og reduksjon av klimafotavtrykk hensyntas i enda større grad i kommunenes anskaffelser. Det planlegges dermed et kurs innenfor dette tema i 2021.

Høsten 2019 startet GKI å holde grunnkurs i offentlige anskaffelser i egenregi. Disse kursene har vært fulltegnet hver gang. GKI planlegger dermed å ha flere slike kurs i 2021. Kommunene har ytret ønske om at GKI setter opp slike kurs jevnlig slik at nyansatte og andre som har offentlige anskaffelser som en del av sine arbeidsoppgaver får mulighet til å delta. Dette vil bli gjennomført så langt det lar seg gjøre.

GKI kan bistå med kurs/opplæring for kommunenes representanter i kompetansegruppene ved behov. Dette vil gjennomføres i samarbeid med den enkelte kommune ved forespørsel. Det er essensielt at representantenes viktige rolle og mandat blir kommunisert.

GKI vil ved behov bistå kommunene ved gjennomføring av ehandelskurs for bestillere. Denne opplæringen vil måtte knyttes tett til prosjekt for ehandel som startes i 2021.

I samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune (VTFK) og VOIS planla GKI et fagseminar våren 2020 for ansatte i disse innkjøpssamarbeidene samt andre innkjøpere i regionen. Målet med samlingen er både faglig oppdateringer, ønske om et sterkt fagmiljø i område og etablering av plattformer for erfaringsutveksling. På grunn av Covid-19 ble denne samlingen utsatt. Planen er å få gjennomført en slik dag i løpet av 2021 dersom situasjonen tillater det. Et sterkt innkjøpsnettverk i regionen, sammen med både formelle og uformelle samarbeid vil kunne gi bredere muligheter for utvikling.

GKI arbeider kontinuerlig med å spisse kompetansen innenfor innkjøpsfaget internt og deltar på kurs og seminarer etter behov. Blant annet ser enheten viktigheten av faglige oppdateringer innen digitaliseringsprosjekter, innovasjonsanskaffelser og miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Også innen kontraktsoppfølging ønskes det kompetanseheving. På bakgrunn av utviklingen i fagfeltet ser GKI også behov for å øke den juridiske kompetansen for de ansatte.

4. Ehandel

Det er mange tolkninger av hva som ligger i begrepet ehandel. GKI har i denne sammenheng definert dette som kjøp gjennom kommunenes egne elektroniske betillingsløsninger. Det vil si at det gjelder innkjøp av varer og tjenester (eventuelt også bygg- og anleggsarbeider) via den elektroniske løsningen som kommuniserer med kommunenes økonomisystem. Ehandel er et godt verktøy for bestilling av produkter. Også noen tjenester og bygg- og anleggsarbeider er hensiktsmessig for bestilling via ehandel. Bruk av verktøyet er en del av kommunenes strategi for smartere og mer effektiv oppgaveløsning, i tråd med Digitaliseringsstrategien 2019 – 2025 utgitt av regjeringen i samarbeid med KS.

Grenlandskommunene skal i samarbeid med GKI imøtekomme myndighetenes krav til økt satsing på ehandel, herunder øke omsetningen på Grenlandskommunenes leverandørportefølje. Grenlandskommunene har benyttet ehandel i mange år, men kommunene har ulike tilnærminger og prioriteringer. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer for ehandelsløsningen slik at det skal oppleves som et godt bestillingsverktøy for kommunenes bestillere, samtidig som det blir enklere å følge avtaler og kjøpe de produktene kommunene får best betingelser på. Målet for ehandel er å få opp kvaliteten på bestillingsløsningen slik at det gagnar sluttbruker optimalt. Det langsiktige målet er at ehandel er brukernes foretrukne kanal for bestillinger på de rammeavtaler som egner seg for ehandel. Andelen av kommunenes bestillinger som går via ehandelsplattformen ønskes økt.

De siste årene har utviklingen stagnert noe og potensiale for ehandel anses større enn det som i dag utnyttes. Grenlandskommunene gjennomgikk dermed i 2020 alle arbeidsprosesser vedrørende bestilling. Ehandelsgruppa utarbeidet et beslutningsgrunnlag for hvordan ehandel skal organiseres og prioriteres i fremtiden. Ehandelsgruppa består av representant(er) fra alle Grenlandskommunene. Beslutningsgrunnlagets

anbefalinger ble vedtatt i GKIs styre i 2020 med oppstart av prosjektet medio 2021. Dette gir GKI og kommunene tid til å tilrettelegge og avsette tilstrekkelige ressurser til arbeidet. Ehandel vil frem til prosjektstart driftes som et samarbeid mellom kommunene og GKI slik det gjøres i dag. Prosjektet vil utarbeide en tydelig målsetting for ehandel når arbeidet påbegynnes. Ehandelsgruppa og GKI jobber uavhengig av dette prosjektet kontinuerlig med å forbedre kommunenes egne bestillingsløsninger slik at disse er funksjonelle og brukervennlige. Det påpekes at slik det fremkommer av beslutningsgrunnlaget vil full uttelling for potensiale av gevinstrealiseringen avhenge av en organisasjonsendring som medfører færre bestillere med bedre kompetanse. Det er krevende med slike prosesser og nye rutiner kan oppleves noe mer byråkratisk. Forankring i kommunalområdene anses som nødvendig for at prosjektet faktisk oppnår sin målsetting.

GKI og kommunene benytter siste versjon av Samhandlingsavtalen for ehandel (SHA 3.1). Denne utgaven av SHA er innrettet mot EHF-formatene. Formålet med Samhandlingsavtalen er å etablere et felles dokument for elektronisk handel som beskriver den elektroniske samhandlingen mellom kjøper og selger.

5. Informasjonsarbeid

Det er av avgjørende betydning for GKI at informasjon om offentlige anskaffelser generelt og enhetens avtaler spesielt når ut til kommunenes ansatte og andre interessenter. Avdelingens nettside www.gki.no og nyhetsbrevet har vært enhetens hovedkanaler for publisering av alle typer innkjøpsrelatert informasjon som nyheter, endringer i avtaleportefølje, maler, regelverk og kontaktinformasjon. Kommunenes intranett er også brukt som informasjonskanal. GKI ønsker å sikre at dette er nyttige verktøy for kommuner, deltakende selskaper/organisasjoner og leverandørmarkedet. Enheten vurderer løpende hvilken type informasjon som bør deles i de ulike kanalene for god og relevant informasjonsflyt.

GKI oppdaterer og forbedrer jevnlig relevante maler for konkurransegrunnlag, generelle kontraktsvilkår, anskaffelsesprotokoller ol. Dette gjelder både maler som ligger ute på nettsiden og de som brukes i enhetens elektroniske KGV. GKI deler på forespørsel sine maler som er utarbeidet i dette systemet med kommunene. Alle ansatte i kommunene som har behov for disse malene kan få tilgang til dem. Kontinuerlig forbedring av ulike dokumentmaler vil fortsette i 2021 for å effektivisere og skape de beste forutsetninger for både GKIs og kommunenes anskaffelser og kontrakter. Dette vil også sørge for at vi er oppdatert og fremstår mer ryddig og profesjonelle ovenfor leverandørene.

Hovedkanalen for informasjon vedrørende de enkelte rammeavtalene er GKI's avtalekatalog. Avtalekatalogen er tilgjengelig for alle ansatte via intranettet/ansattportalen i den enkelte kommune. Medlemselskapene/organisasjonene har tilgang til avtalekatalogen via tilsendte linker. Avtalekatalogene er individuelle for kommunene og vil dermed kun vise de gjeldende avtaler som kommunen er tilknyttet. Målet for 2021 er å øke kjennskap til og bruk av avtalekatalogen for relevante brukergrupper i kommunene og øke samarbeidet med kommunene og deltakerselskapene/organisasjonene. Avtalekatalogens mulighet til å gi direkte tilbakemelding på den enkelte rammeavtale for alle brukere løftes også frem som et godt verktøy for oppfølging og forbedring av inngåtte rammeavtaler. GKIs visjon er å styrke relasjonene til kommunene og deltakerne i innkjøpsamarbeidet og sikre bedre informasjonsflyt.

For en tettere tilknytning til deltakende organisasjoner/selskaper, arbeider GKI med å utarbeide hensiktsmessige retningslinjer for samarbeidet sammen med et skjema for tilbakemelding på deltakelse på rammeavtaler som skal inngås. I tillegg til å sikre et tettere samarbeid, er det viktig at GKI har større kjennskap til volumet av organisasjonene/selskapenes eventuelle deltakelse eller opsjon på den enkelte avtale. Ifølge lov og forskrifter om offentlige anskaffelser skal konkurransene være forutberegnelige for leverandørene. Et uvisst opsjonsvolum legger ikke til rette for å skape denne forutberegneligheten. Forespørsel om deltakelse på enkelte rammeavtaler, samt på en liste over anskaffelser som skal gjennomføres kommende år er testet tidligere år.

Erfaringene GKI har gjort er at skjema må være enklest mulig og at det er hensiktsmessig at det medfølger en forklaring med de nye retningslinjene og hvordan skjema skal fylles ut. GKI beregner at det vil være noe ekstra arbeid med å etterspørre informasjon fra selskapene før denne rutinen er innarbeidet.

6. Kontraktoppfølging

GKI har de senere år økt fokuset på kontraktoppfølging. Dette videreføres i 2021 da vi ser at det fortsatt er forbedringspotensiale i dette arbeidet. Behovet for oppfølging varierer mye for de ulike avtalene og det gjøres en individuell vurdering av behovet for kontraktoppfølging for den enkelte rammeavtale. Det lages en plan for kontraktoppfølging ved inngåelse av nye rammeavtaler som tilpasses behovet. Via Avtalekatalogen kan alle kommunenes ansatte og ansatte i deltakerselskapene/-organisasjonene enkelt melde inn avvik på rammeavtalene. Ved bruk av denne funksjonen vil avvikene sendes til avtaleansvarlig hos GKI og loggføres på den enkelte avtale. Dette er et nyttig verktøy i arbeidet med kontraktoppfølging og ved gjennomføring av nye konkurranser.

I 2019 startet GKI med å gjennomføre kontroll av lønns- og arbeidsvilkår på en rammeavtale med særskilt risiko for brudd på disse bestemmelsene. Dette arbeidet videreføres i 2021, der det planlegges kontroll for å utvikle kompetansen på området. Dette gjøres som et ledd i kontraktoppfølgingen av Skiensmodellen. GKI planlegger i utgangspunktet å gjennomføre dette selv, men vil be om bistand ved behov.

7. Rutiner og utvikling

GKI har i samarbeid med kommunene utarbeidet nytt anskaffelsesreglement. Dette ble politisk vedtatt i 2019 i alle Grenlandskommunene. Samtidig ble også revidert utgave av Skiensmodellen vedtatt. For mest mulig effektiv bruk av tilgjengelige ressurser har GKI utarbeidet felles rutiner/veiledere for gjennomføring av anskaffelsesprosesser. Oppdatering og utvikling av disse rutineene vil fortsette i 2021 da det vil være behov for kontinuerlig oppdatering basert på erfaringer som GKI og kommunene får med verktøyene.

Det er vedtatt at både Grenlandskommunenes anskaffelsesreglement og Skiensmodellen skal revideres hvert andre år. Kommunene gjør seg nye erfaringer med reglementet og modellen samtidig som markedene og lovverket er i stadig endring. Ved hyppige revideringer kan kommunene innarbeide nye erfaringer og målsettinger jevnlig slik at verktøyene til enhver tid er oppdaterte og i størst mulig grad tilpasset kommunenes målsetting med både reglement og modell. Arbeidet med revidering av anskaffelsesreglement og Skiensmodellen vil påbegynnes høsten 2020 slik at sakene kan sendes til politisk behandling i 2021.

Lov og forskrifter med hevede terskelverdier gir noe større handlingsrom for å tilrettelegge for lokale leverandører under den nasjonale terskelverdien (der det ikke foreligger kunngjøringsplikt). Spesielt under terskelverdien som p.t. er 1,3 millioner kroner ekskl. mva. står kommunene friere til å selv velge ut et tilstrekkelig antall leverandører som det ønskes skal delta i konkurransen. Handlingsrommet for å legge til rette for at lokale leverandører kan være konkurransedyktige er dermed større for anskaffelser etter del I i anskaffelsesforskriften. GKI vil så langt det lar seg gjøre ivareta dette handlingsrommet så sant det ikke kommer i konflikt med anskaffelsesregelverket. Samtidig skal målet om å effektivisere innkjøpene til de 6 kommunene ivaretas. Dette innebærer at kommunene gjennom felles rammeavtaler og samordnende innkjøp skal oppnå stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved innkjøpsprosessen.

Når det gjelder konkurranser som skal gjennomføres i 2021, vil GKI og Samarbeidsrådet snarest mulig etter vedtatt Virksomhetsplan etablere kompetansegrupper for alle rammeavtaleområder/eventuelle enkeltanskaffelser som skal påbegynnes i 2021. En etablering av alle kompetansegruppene ved årsskifte skaper en større forutsigbarhet for alle som er involvert i prosessene. Det kan bli behov for utvidelse av kompetansegrupper eller kompetansegrupper på andre områder enn de som fremkommer av denne Virksomhetsplanen. Samarbeidsrådet bistår da fortløpende med å velge ut representanter fra kommunene.

Offentlige anskaffelser er omfattende prosesser som krever mye tid og ressurser. GKI er avhengig av et godt samarbeid med de som faktisk skal bruke avtalene for at disse skal bli best mulig. Kvaliteten vil avhenge av at GKI får nok og riktig informasjon og at arbeidet med konkurransegrunnlag og avtaleoppfølging blir prioritert.

GKI gjennomfører dialog med markedet i alle anskaffelsesprosesser der det anses som hensiktsmessig. Dialog med markedet tidlig i en anskaffelsesprosess anses som et godt verktøy for å sørge for god behovsdekning og bedre avtaler. I flere anskaffelser vil det for eksempel være nødvendig å gjennomføre dialogkonferanse i forkant av anskaffelsesprosessen for å utforske og utfordre markedet. Noen av anskaffelsene kan være omfattende da markedene er i stadig endring. På enkelte områder bør det gjennomføres innovasjonsanskaffelser for å tilfredsstillende dekke behovet. Dette kan gjelde for eksempel anskaffelser innen IT-/fagsystemer og helse- og velferdsteknologi. Også ved anskaffelser relatert til flere av kommunenes digitaliseringsprosjekter bør det vurderes om det skal gjennomføres en innovasjonsanskaffelse. Innovasjonsanskaffelser krever betydelige ressurser både fra GKI og fagenhetene i kommunene. Hvordan og i hvor stor grad dette skal gjøres, bør være en avveining mellom behov for avklaringer og undersøkelser i markedet og ressursbruk ved gjennomføring av konkurranser. GKI har noe erfaring på området og har også mulighet til å bruke verktøy og kompetanse fra for eksempel Leverandørutviklingsprogrammet og andre samarbeidspartnere om det er nødvendig. Det bør også vurderes om slike anskaffelser kan gjennomføres i samarbeid med andre.

I forbindelse med den nye kommuneloven som trådte i kraft 01.01.2020, må GKI endre sine vedtekter. Det enkelte interkommunale samarbeid som har ansvar for å gjennomføre de lovpålagte endringene og legge de nye samarbeidsavtalene frem for politisk behandling. Da GKI ikke har endret sine vedtekter siden oppstarten i 2007, legges det opp til full revisjon av vedtektene for å sørge for at de er oppdatert både iht. gjeldende lovverk og samsvarer med dagens situasjon.

Arbeidet med kontraktsoppfølging og integrasjon av KGV og KAV mot arkiv forventes å fortsette i 2021. En slik integrasjon vil effektivisere avdelingens arbeid med arkivering. Nye rutiner for arkivering utarbeides så snart integrasjonen fungerer tilfredsstillende.

MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

Fokuset på kampen mot svart arbeid og sosial dumping har blitt intensivert de siste årene, sammen med fokus på miljø og ansvar for etisk handel. Regelverket løfter frem miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser som et viktig satsningsområde. Også anskaffelsesreglementet for Grenlandskommunene vier stor plass til kommunenes miljø og samfunnsansvar. Ved å konkurransesutsette et område, har kommunene større muligheter til å stille krav til miljø og samfunnsansvar hos leverandørene. GKI vil i 2021 fortsette arbeidet for å opprettholde fokus på miljø og samfunnsansvar i konkurranser og kontraktsoppfølging. GKI vurderer risikoen for brudd på bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår og grunnleggende menneskerettigheter i forkant av hver anskaffelsesprosess blant annet med hensyn til forholdsmessighet og markedsmodenhet. I de tilfeller hvor det er fare for brudd på disse rettigheter, søkes dette imøtegått i den enkelte konkurranse ved å stille relevante kvalifikasjonskrav, minstekrav i kravspesifikasjonen, kontraktskrav eller at ivaretagelse vektlegges i tildelingen.

Anskaffelsens miljømessige konsekvenser vurderes også i forkant av hver anskaffelse. Der anskaffelsen utgjør en miljøbelastning, er det relevant å stille miljøkrav. De miljømessige aspektene i en anskaffelse kan inntas som kvalifikasjonskrav, minstekrav i kravspesifikasjonen, kontraktskrav eller tildelingskriterium. Hvor i prosessen miljøfokus bør ivaretas avhenger blant annet av hvilket behov som skal dekkes, hva som utgjør miljøbelastningen, modenheten i markedet, samt viktigheten av å nå miljøambisjonen i den konkrete

anskaffelsen. For anskaffelser hvor myndighetene har utarbeidet anbefalte miljøkriteriesett benytter GKI fortrinnsvis disse. Miljøkravene og -kriteriene tilpasses den konkrete anskaffelsen.

Skiensmodellen - for kampen mot svart arbeid og sosial dumping er vedtatt likelydende i alle Grenlandskommunene og utgjør en del av GKIs kontraktsvilkår for alle anskaffelser innen bygg og anlegg og anskaffelser av varer og tjenester så langt den passer. Dette vil den også gjøre i 2021.